

Adatok a Dunántúli-középhegység egyenesszárnyú-faunájának (Orthoptera) ismeretéhez V.

KENYERES ZOLTÁN

ABSTRACT: (Data to the Orthoptera fauna of the Transdanubian Mountains V.) Faunistic results of five field seasons (2015–2019) are published. The data of 60 Orthoptera species mainly originate from the Bakony Region. Eight species (*Isophya costata*, *Polysarcus denticauda*, *Gampsocleis glabra*, *Saga pedo*, *Acrida ungarica*, *Arcyptera microptera*, *Stenobothrus eurasius*, *Celes variabilis*) are protected by law and have zoogeographical importance in Hungary.

Bevezetés

A cikk a 2015 és 2019 közötti terepi szezonokban feljegyzett adatokat összegzi, a megelőző közlemények (KENYERES 2000, 2006, 2010, 2014) szerinti szerkezetben. Az irodalmi és kutatási előzményeket ld. KENYERES (2000) és KENYERES & RÁCZ (2011, 2013) munkáiban.

Terület és módszer

A faunisztikai adatokat a tájkataszter kistájcsoportjait és az új, vegetáció-alapú tájfelosztás (MAROSI & SOMOGYI 1990, MOLNÁR et al. 2008) kategóriáit ötvözve közöljük, az alábbi egységek megkülönböztetésével: Bakonyvidék középtáj: Keszthelyi-hegység, Balaton-felvidék, Déli-Bakony, Északi-Bakony, Keleti-Bakony, Bakonyalja, Vértes-Velencei-hegyvidék középtáj: Velencei-hegység, Vértes-fennsík, Dunazug-hegyvidék középtáj: Budai-hegyek, Budaörsi- és Budaakeszi-medence, Gerecse.

Az adatközlés tájbeosztása annyiban tér el a fent hivatkozottól, hogy a tájföldrajzi szempontból a Balatoni-medencéhez tartozó Tapolcai-medencét, valamint a Balatoni- és a Keszthelyi-Riviérát PAPP (1968), valamint KENYERES & RÁCZ (2013) eredményei alapján a Balaton-felvidékhez soroltuk.

A közölt adatok fűháló és egyelések mintavételezésekből származnak. A gyűjtési időpontokat hónapos pontossággal tüntetjük fel. Ha a gyűjtő nem a jelen közlemény szerzője, nevét monogram jelzi (BN = Bauer Norbert, CsJ = Cservenka Judit, NA = Nagy Antal).

Az állatok meghatározásához HARZ (1957, 1975), KIS (1960), IORGU & IORGU (2008), valamint FISCHER et al. (2016) munkáit vettük alapul. A fajok nevezéktana CIGLIANO et al. (2017) listáját követi.

Eredmények

ENSIFERA

TETTIGONIOIDEA

Ephippiger ephippiger (Fiebig, 1784) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Balatonyörök, Kerék-hegy, zárt dolomit sziklagyep: 2017.09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.06.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2015.06.

Conocephalus fuscus (Fabricius, 1793) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Balatonszőlős, Sötét-rét, üde láprét: 2015.06.,07.,08.,09.; 2017.06.,07.,08.,09.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.08.,09.; 2017.06.,07.,08.,09.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2015.06.,07.,08.,09.; 2017.06.,07.,08.,09.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2015.06.,07.,08.,09.; 2017.06.,07.,08.,09.

Conocephalus dorsalis (Latreille, 1804) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2017.08.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2015.09.; 2017.09.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2017.07.,09.

Ruspolia nitidula (Scopoli, 1786) – *Bakonyvidék, Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2015.08.

Isohya costata Brunner von Wattenwyl, 1878 – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Cserszegtomaj, Gyötrös-tető, sztyeprét: 2018.05. (BN); *Balaton-felvidék*: Balatonakali, Nagy-mező, kaszálórét: 2018.05.; Balatoncsicsó, Alsó-rét, kaszálórét: 2019.05.; Balatonederics, Alsó-bozót, kaszálórét: 2017.06.; Balatonederics, Felső-bozót, kaszálórét: 2018.05.; Barnag, Belső-török-völgy, kaszálórét: 2017.05.; Barnag, Ciceri-domb, sztyeprét: 2018.05.; Barnag, Gyertyános, kaszálórét: 2017.06.; Barnag, Méhes, kaszálórét: 2018.05.; Dörgicse, Pajta-főle, kaszálórét: 2019.05.; Gyulakeszi, Bozót, kaszálórét: 2016.05.; Gyulakeszi, Hosszú-rét, kaszálórét: 2019.05.; Hegymagas, Bozótí-legelő, fűlszáraz mezsgye: 2018.06.; Káptalantóti, Bácsi-rét, kaszálórét: 2019.05.; Káptalantóti, Berek, kaszálórét: 2018.05.; Káptalantóti, Pusztatoronyi-rétek, kaszálórét: 2016.05.; Káptalantóti, Tóti-rét, kaszálórét: 2018.05.; Kékkút, Burnót, kaszálórét: 2018.05.; Kékkút, Kereki-pusztá dűlő, kaszálórét: 2018.06.; Kékkút, Rozs-kúti-dűlő, kaszálórét: 2019.05.; Kisapáti, Alsó-rét dűlő, kaszálórét: 2016.05.; Kisapáti, Ávorsai-rét, kaszálórét: 2018.05.; Kisapáti, Felső-rét dűlő, kaszálórét: 2016.05.; Kővágóörs, Alsó-kőhát-dűlő, kaszálórét: 2019.05.; Kővágóörs, Alsó-Tüskés, kaszálórét: 2017.05.; Kővágóörs, Felső-Tüskés, kaszálórét: 2019.05.; Lesencetomaj, Körtvélyes, láprét: 2018.06.; Lesencetomaj Sörény, kaszálórét: 2019.05.; Mentshely, Molnárok-dombja, kaszálórét: 2018.05.; Mindszentkál, Kereki-pusztá, kaszálórét: 2017.06.; Nemesvita, Alsó-irtás, kaszálórét: 2019.05.; Nemesvita, Alsó-tőrek, kaszálórét: 2018.05.; Nemesvita, Száraz-szeg, kaszálórét: 2019.05.; Óbudavár, Irtás-dűlő alatti rét, kaszálórét: 2017.05.; Órvényes, Órvényesi-séd mente, kaszálórét: 2018.06.; Pécsely, Nagy-rét, kaszálórét: 2018.05.; Raposka, Bozótí-dűlő, kaszálórét: 2017.05.; Szentantalfa, Alsó-rét, kaszálórét: 2018.06.; Szentantalfa, Gyűrű-hegy, kaszálórét: 2019.05.; Szentbékáll, Körtvélyes, kaszálórét: 2017.05.; Szentbékáll, Sásdi-rét, kaszálórét: 2018.05.; Szigliget, Alsó-Kongó, kaszálórét üde gyeprét: 2019.06.; Szigliget, Cigány-tábla, kaszálórét: 2018.05.; Szigliget, Felső-Kongó, kaszálórét üde gyeprét: 2018.06.; Szigliget, Irtás-dűlő, kaszálórét: 2019.05.; Tagyon, Magyalka, kaszálórét: 2018.05.; Tapolca, Almafa-rét, kaszálórét: 2019.06.; Tapolca, Bánom-rét, sztyeprét: 2017.05.; Tapolca, Csabi-dűlő, kaszálórét: 2018.05.; Tapolca, Eger-víz mente, kaszálórét: 2019.05.; Tapolca, Paptelepí-rét, kaszálórét: 2017.06.; Tapolca, Pénzes-rét, sztyeprét: 2018.05.; Tihany, Külső-tó, kaszálórét: 2015.05.; Vászoly, Bab-völgy, kaszálórét: 2018.06.; Vöröstó, Pap-rét, kaszálórét: 2017.05.; *Déli-Bakony*: Hegyed, Eger-víz mente, kaszálórét: 2016.05.; Lesenceistvánd, Gárdonyi-dűlő, kaszálórét: 2019.06.; Monostorapáti, Szakaró, kaszálórét: 2018.05.; Nagyvázsöny, Szent Mihály-dűlő, kaszálórét: 2019.05.; Nemesvámos, Szár-hegy, sztyeprét: 2016.06.; *Bakonyalja*: Nyírád, Remecse, fűlszáraz gyeprét: 2017.05.; *Keleti-Bakony*: Bakonykúti, Akasztó-hegy, sztyeprét: 2018.05.; Csór, Száraz-horog-völgy, sztyeprét: 2018.06.; Hajmáskér, Nagy-mező, sztyeprét: 2017.05.; Hajmáskér, Szinger-aszövővölgy, sztyeprét: 2019.05.; Hajmáskér, Törökcsapás, zárt sztyeprét: 2018.06.; Iszkaszentgyörgy, Nagy tisztás, sztyeprét: 2019.05.; Öskü, Felsőbánta, sztyeprét: 2019.05.; Öskü, Körös-hegy, sztyeprét: 2018.06.; Öskü, Magyalinai-hegy, sztyeprét: 2019.06.; Öskü, Olasz-erőd, sztyeprét: 2018.05.; Várpalota, Bánta-part, sztyeprét: 2018.06.; Várpalota, Nagy-mező, sztyeprét: 2019.05.

Isohya kraussii Brunner von Wattenwyl, 1878 – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Szentbékáll, Keleményes-kő, lejtősztyeprét-bokorerdő mozaik: 2016.05. (BN); *Déli-Bakony*: Sáska, Agár-tető (Vaskapu-tető részterület), fűlszáraz gyeprét erdei nyiladékban: 2016.06.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.06.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.06.

Leptophyes albovitata (Kollar, 1833) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Gyenesdiás, Ló-hegy, nyílt dolomitszikkalagyeprét: 2017.06.; *Balaton-felvidék*: Aszfőfő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.09.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztalagyeprét: 2016.06.,07.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.; Tés, Móróc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.; *Dunazug-hegyvidék, Gerecse*: Lábatlan, Pisz-nice, nyílt sziklalagyeprét: 2017.07.

Phaneroptera falcata (Poda, 1761) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.09.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2015.07.; 2017.08.

Polysarcus denticauda (Charpentier, 1825) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Köveskál, Kornyi-tó szegélye, üde gyeprét: 2018.08.; Szentbékáll, Sásdi-rét, üde gyeprét: 2018.08.

Saga pedo (Pallas, 1771) – *Bakonyvidék, Keleti-Bakony*: Csór, Száraz-Horog-völgy pereme, nyílt sziklalagyeprét: 2018.07.; Hajmáskér, Tobán-hegy, fűlszáraz gyeprét nyiladékban: 2015.06. (CsJ); Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.06.,07.; Tés, Móróc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2018.07.; Várpalota, Baglyas-hegy, Sikvargya részterület,

lejtősztyeprét: 2018.07.; Várpalota, Baglyas-hegy, déli letérés, nyílt sziklagyep: 2018.07.; Várpalota, Fajdas-hegy, nyílt sziklagyep: 2018.07.; *Dunazug-hegyvidék, Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Vértes-Velencei-hegyvidék, Velencei-hegység*: Sukoró, Csúcsos-hegy, lejtősztyeprét: 2019.08. (BN).

Decticus verrucivorus (Linnaeus, 1785) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.06.,07.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; Tihany, Külső-tó, kaszálórét: 2015.06.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.06.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.06.; Tés, Móroc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.; *Bakonyalja*: Nyirád, Remecse, félszáraz gyep: 2017.05.; *Dunazug-hegyvidék, Budai-hegyek*: Perbál, Meszes-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Budaörsi- és Budakeszi-medence*: Budaörs, Odvas-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Gampsocleis glabra (Herbst, 1786) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Köveskál, Kornyi-tó szegélye, üde gyep: 2018.08.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, legelt gyomos üde gyep: 2017.06.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2017.08.; *Keleti-Bakony*: Csór, Szenes-horog-völgy, zárt sziklagyep: 2017.06.; Várpalota, Nagy-mező, zárt sztyeprét: 2018.07.; Várpalota, Nyugati-nagymező, zárt sztyeprét: 2018.07.

Bicolorana bicolor (Philippi, 1830) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2015.06.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.; 2019.06.,07.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Bakonyalja*: Sikátor, Vecseny-pusztta, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.06.; Nyirád, Remecse, félszáraz gyep: 2017.05.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.06.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.06.,07.,08.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.06.; Tés, Móroc-tető, karsztbokorerdő: 2017.06.; Tés, Móroc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.08.; *Dunazug-hegyvidék, Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Roeseilana roeselii (Hagenbach, 1822) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Balatonszőlős, Sötét-rét, üde láprét: 2015.06.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.06.,09.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2015.07.,08.,09.; 2017.06.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2015.06.,07.,2017.06.; Nyirád, Tüskés-rét, üde gyep: 2017.05.; Sikátor, Vecseny-pusztta, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.07.

Pholidoptera aptera (Fabricius, 1793) – *Bakonyvidék, Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.06.,07.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.06.; Tés, Móroc-tető, karsztbokorerdő: 2017.06.; Tés, Móroc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.06.

Pholidoptera fallax (Fischer, 1853) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Balatongyörök, Kerék-hegy, zárt dolomit sziklagyep: 2017.09.; *Balaton-felvidék*: Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.06.,07.,08.; *Keleti-Bakony*: Tés, Móroc-tető, karsztbokorerdő: 2017.07.

Pholidoptera griseoaptera (De Geer, 1773) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.08.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.; Tés, Móroc-tető, karsztbokorerdő: 2017.08.; Tés, Móroc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,09.

Montana montana (Kollar, 1833) – *Bakonyvidék, Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.06.,07.,08.; *Keleti-Bakony*: Csór, Szenes-horog-völgy, zárt sziklagyep: 2017.06.

Platycleis affinis Fieber, 1853 – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.

Platycleis albopunctata (Goeze, 1778) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Gyenesdiás, Ló-hegy, nyílt dolomitsziklagyep: 2017.06.,08.,09.; *Balaton-felvidék*: Aszfőfő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,07.,08.,09.; 2019.07.,08.,09.; Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.,08.,09.; 2019.08.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,07.,08.,09.; *Bakonyalja*: Sikátor, Vecseny-pusztta, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.08.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.,09.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; Tés, Móroc-tető, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.,09.; Tés, Móroc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; *Vértes-Velencei-hegyvidék, Vértes-fennsík*: Szárliget, Nagy-Széna-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Dunazug-hegyvidék, Budai-hegyek*: Perbál, Meszes-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Budaörsi- és Budakeszi-medence*: Budaörs, Odvas-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Tessellana veyseli (Kočak, 1984) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,07.,08.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.06.; Tés, Móroc-tető, karsztbokorerdő: 2017.06.

Rhacocleis germanica (Herrich-Schäffer, 1840) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Balatongyörök, Kerék-hegy, zárt dolomit sziklagyep: 2017.07.,09.; Gyenesdiás, Ló-hegy, nyílt dolomitsziklagyep: 2017.06.,07.,08.,09.; *Balaton-felvidék*: Aszfőfő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,07.,08.,09.; 2019.07.,08.,09.; Balatonfüred, Péter-hegy,

sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,07.,09.; 2019.07.,08.,09.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.; 2019.07.,08.,09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.,09.; Tés, Móróc-tető, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.,09.

Tettigonia viridissima Linnaeus, 1758 – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Balatonszőlős, Sötét-rét, üde láprét: 2015.06.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2015.06.; Tihany, Külső-tó, kaszálórét: 2015.06.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.06.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.06.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.06.; Tés, Móróc-tető, karsztbokorerdő: 2017.06.; Tés, Móróc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.06.

GRYLLOIDEA

Gryllus campestris Linnaeus, 1758 – *Bakonyvidék, Bakonyalja*: Nyirád, Remece, felszáras gyep: 2017.05.

Pteronemobius heydenii (Fischer, 1853) – *Bakonyvidék, Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2015.06.

Oecanthus pellucens (Scopoli, 1763) – *Bakonyvidék, Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.07.,08.

CAELIFERA

ACRIDOMORPHA

Acrida ungarica (Herbst, 1786) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Hegyesd, Ágó, felhagyott dolomitbánya, másodlagos nyílt szárazgyep: 2018.08. (BN); Köveskál, Koldus-mező, legelt sziklagyep: 2018.08.; Kővágóörs, Koldus-mező, dolomit sziklagyep: 2018.08.

Calliptamus italicus (Linnaeus, 1758) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Balatonyörök, Kerék-hegy, zárt dolomit sziklagyep: 2017.07.; Gyenesdiás, Ló-hegy, nyílt dolomitsziklagyep: 2017.06.,07.,08.,09.; *Balaton-felvidék*: Aszófő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.,08.,09.; 2019.07.,08.,09.; Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.,08.,09.; 2019.07.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2017.07.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,07.,08.,09.; 2019.07.,08.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.07.,08.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.,09.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.06.,07.,08.,09.; Tés, Móróc-tető, karsztbokorerdő: 2017.07.; Tés, Móróc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; *Bakonyalja*: Sikátor, Vecseny-puszta, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.06.,07.,08.; *Vértes-Velencei-hegyvidék, Vértes-fennsík*: Szárliget, Nagy-Széna-hegy: 2017.07.; *Dunazug-hegyvidék, Budai-hegyek*: Perbál, Meszes-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Budaörsi- és Budakeszi-medence*: Budaörs, Odvas-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Odontopodisma decipiens Ramme, 1951 – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Balatonyörök, Kerék-hegy, zárt dolomit sziklagyep: 2017.07.

Pezotettix giornae (Rossi, 1794) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Balatonyörök, Kerék-hegy, zárt dolomit sziklagyep: 2017.08.,09.; *Balaton-felvidék*: Aszófő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.07.,09.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2017.07.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2017.08.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.09.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.09.

Arcyptera microptera (Fischer de Waldheim, 1833) – *Bakonyvidék, Keleti-Bakony*: Bakonykúti, Akasztó-hegy lába, zárt sztyeprét: 2019.06.; Csór, Mandulás, zárt sztyeprét: 2018.06.; Várpalota, Nagy-mező, zárt sztyeprét: 2019.06.; Várpalota, Nyugati-nagymező, zárt sztyeprét: 2018.06.

Chorthippus apricarius (Linnaeus, 1758) – *Bakonyvidék, Bakonyalja*: Sikátor, Vecseny-puszta, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.08.

Chorthippus biguttulus (Linnaeus, 1758) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Aszófő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.,09.; 2019.09.; Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.09.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.09.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2017.08.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.09.

Chorthippus brunneus (Thunberg, 1815) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Balatongyörök, Kerék-hegy, zárt dolomit sziklagyep: 2017.07.; Gyenesdiás, Ló-hegy, nyílt dolomitsziklagyep: 2017.08.; *Balaton-felvidék*: Aszfőf, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.08.,09.; 2019.08.,09.; Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.,08.; 2019.08.,09.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.08.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,09.; 2019.08.,09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.,09.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; Tés, Móroc-tető, karsztbokorerdő: 2017.08.,09.; Tés, Móroc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.08.,09.; *Bakonyalja*: Sikátor, Vecseny-pusztá, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.06.,07.,08.; *Vértes-Velencei-hegyvidék, Vértes-fennsík*: Szárliget, Nagy-Széna-hegy: 2017.07.; *Dunazug-hegyvidék, Budai-hegyek*: Perbál, Meszes-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Budaörsi- és Budakeszi-medence*: Budaörs, Odvas-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Chorthippus dorsatus (Zetterstedt, 1821) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Aszfőf, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.08.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.08.; 2017.07.,08.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2015.08.; 2017.08.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2017.07.,09.; Sikátor, Vecseny-pusztá, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.08.

Chorthippus mollis (Charpentier, 1825) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Gyenesdiás, Ló-hegy, nyílt dolomitsziklagyep: 2017.09.; *Balaton-felvidék*: Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.08.,09.; 2019.08.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.09.; 2017.08.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2017.08.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.08.,09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.09.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2017.08.; *Dunazug-hegyvidék, Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Budaörsi- és Budakeszi-medence*: Budaörs, Odvas-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Chorthippus vagans (Eversmann, 1848) – *Bakonyvidék, Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.08.; *Dunazug-hegyvidék, Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Chorthippus oschei Helversen, 1986 – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2017.08.

Pseudochorthippus montanus (Charpentier, 1825) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2017.06.,07.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2017.06.

Pseudochorthippus parallelus (Zetterstedt, 1821) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Aszfőf, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,07.; 2019.06.; Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.09.; Balatonszőlős, Sötét-rét, üde láprét: 2015.06.,07.; 2017.06.,09.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.06.,08.; 2017.06.,07.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2015.06.,08.,09.; 2017.06.,07.,08.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,09.; 2019.08.,09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.09.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2015.06.,07.08.; 2017.06.,08.; Sikátor, Vecseny-pusztá, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.06.,07.

Chrysochraon dispar (Germar, 1834) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Balatonszőlős, Sötét-rét, üde láprét: 2015.06.,07.,08.; 2017.07.,08.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.08.; 2017.06.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2015.06.,07.,08.,09.; 2017.06.,07.; *Bakonyalja*: Pápakovácsi, Attyapuszta, üde láprét: 2015.06.; 2017.06.,07.,08.,09.

Doclostaurus brevicollis (Eversmann, 1848) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.07.,08.

Euchorthippus declivus (Brisout Barneville, 1849) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Aszfőf, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.07.,09.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.06.; 2017.08.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.,08.,09.; 2019.07.,09.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.06.,07.,08.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; Tés, Móroc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; *Bakonyalja*: Sikátor, Vecseny-pusztá, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.06.,07.,08.; *Vértes-Velencei-hegyvidék, Vértes-fennsík*: Szárliget, Nagy-Széna-hegy: 2017.07.; *Dunazug-hegyvidék, Budaörsi- és Budakeszi-medence*: Budaörs, Odvas-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Euthystira brachyptera (Ocskay, 1826) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2015.08.; 2017.07.; Lesencetomaj, Lesencei-láprét, üde láprét: 2015.08.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.; 2019.06.,09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.,09.; Tés, Móroc-tető, karsztbokorerdő: 2017.07.; Tés, Móroc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.; *Bakonyalja*: Sikátor, Vecseny-pusztá, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.08.

Gomphocerippus rufus (Linnaeus, 1758) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Balatongyörök, Kerék-hegy, zárt dolomit sziklagyep: 2017.08.,09.; Gyenesdiás, Ló-hegy, nyílt dolomitsziklagyep: 2017.08.,09.; *Balaton-felvidék*: Aszfőf,

Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.08.; Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.08.,09.; 2019.08.,09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.08.,09.; Tés, Móróc-tető, karsztbokorerdő: 2017.09.

Myrmeleotettix maculatus (Thunberg, 1815) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.09.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.06.,07.,08.

Omocestus haemorrhoidalis (Charpentier, 1825) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Aszófő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.09.

Omocestus petraeus (Brisout de Barneville, 1856) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.08.,09.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Dunazug-hegyvidék, Budai-hegyek*: Perbál, Meszes-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Omocestus rufipes (Zetterstedt, 1821) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Gyenesdiás, Ló-hegy, nyílt dolomitsziklagyep: 2017.06.; *Balaton-felvidék*: Aszófő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.08.; Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.08.; Tés, Móróc-tető, karsztbokorerdő: 2017.09.; *Bakonyalja*: Sikátor, Vecseny-pusztá, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.07.

Stenobothrus crassipes (Charpentier, 1825) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2019.08.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.08.,09.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.; Tés, Móróc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.; *Dunazug-hegyvidék, Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Stenobothrus eurasius Zubovskij, 1898 – *Bakonyvidék, Keleti-Bakony*: Csór, Szenes-horog-völgy, nyílt sziklagyep: 2018.08. (NA-KZ); Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; *Dunazug-hegyvidék, Budai-hegyek*: Perbál, Meszes-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Budaörsi- és Budakeszi-medence*: Budaörs, Odvas-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Vértes-Velencei-hegyvidék, Vértes-fennsík*: Szárliget, Nagy-Széna-hegy: 2017.07.

Stenobothrus fischeri (Eversmann, 1848) – *Bakonyvidék, Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.06.,07.; *Bakonyalja*: Nyirád, Remecse, félszáraz gyep: 2017.05.

Stenobothrus lineatus (Panzer, 1796) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Aszófő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.,08.,09.; 2019.06.,07.,08.,09.; Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2017.07.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.09.; 2019.06.,08.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.,09.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; Tés, Móróc-tető, karsztbokorerdő: 2017.07.,08.; Tés, Móróc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.; *Vértes-Velencei-hegyvidék, Vértes-fennsík*: Szárliget, Nagy-Széna-hegy: 2017.07.; *Dunazug-hegyvidék, Budaörsi- és Budakeszi-medence*: Budaörs, Odvas-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Stenobothrus nigromaculatus (Herrich-Schäffer, 1840) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Aszófő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.08.; 2019.07.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.,09.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; Tés, Móróc-tető, karsztbokorerdő: 2017.07.; Tés, Móróc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; *Dunazug-hegyvidék, Budai-hegyek*: Perbál, Meszes-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Gerecse*: Lábatlan, Pisznice, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Celes variabilis (Pallas, 1771) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.; 2019.06.; *Keleti-Bakony*: Csór, Kílátó hegy, nyílt sziklagyep: 2018.07.; Csór, Szenes-horog-völgy, nyílt sziklagyep: 2017.06.; 2018.07.

Mecostethus parapleurus (Hagenbach, 1822) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Köveskál, Sásdi-rét, üde láprét: 2017.06.,08.

Oedaleus decorus (Germar, 1825) – *Bakonyvidék, Balaton-felvidék*: Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Bakonyalja*: Sikátor, Vecseny-pusztá, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.07.,08.

Oedipoda caerulecens (Linnaeus, 1758) – *Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység*: Balatonyörök, Kerék-hegy, zárt dolomitsziklagyep: 2017.06.,07.,08.,09.; Gyenesdiás, Ló-hegy, nyílt dolomitsziklagyep: 2017.06.,07.,08.,09.; *Balaton-felvidék*: Aszófő, Öreg-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.08.,09.; 2019.08.,09.; Balatonfüred, Péter-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.07.,08.,09.; 2019.07.,08.,09.; Litér, Mogyorós-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2016.06.,08.,09.; 2019.09.; Szentkirályszabadja, Kákon-föld, gyomos szárazgyep és lejtősztyeprét mozaik: 2015.07.; *Északi-Bakony*: Fenyőfő, Mennydörgő-hegyi-legelő, nyílt homokpusztagyep: 2016.07.,08.; *Keleti-Bakony*: Tés, Bér-hegy, karsztbokorerdő: 2017.08.,09.; Tés, Bér-hegy, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.07.,08.,09.; Tés, Móróc-tető, sziklafüves lejtősztyeprét: 2017.08.,09.; *Dunazug-hegyvidék, Budai-hegyek*: Perbál, Meszes-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.; *Budaörsi- és Budakeszi-medence*: Budaörs, Odvas-hegy, nyílt sziklagyep: 2017.07.

Tetrix bipunctata (Linnaeus, 1758) – Bakonyvidék, Bakonyalja: Sikátor, Vecseny-pusztá, másodlagos gyomos szárazgyep: 2015.06.

Tetrix tenuicornis (Sahlberg, 1893) – Bakonyvidék, Keszthelyi-hegység: Balatonyörök, Kerék-hegy, zárt dolomit sziklagyep: 2017.08.

Értékelés

Az elmúlt öt év során (2015 és 2019 között) a vizsgálati területen 60 egyenesszárnúfaj előfordulási adatát rögzítettük. A közleményben szereplő eredmények érdemben bővítették a fokozottan védett *Isophya costata*, valamint a védett *Polysarcus denticauda*, *Gampsocleis glabra*, *Saga pedo*, *Acrida ungarica*, *Arcyptera microptera*, *Stenobothrus eurasius* és *Celes variabilis* fajok, továbbá a természetvédelmi és állatföldrajzi szempontból jelentős *Montana montana* faj elterjedésére vonatkozó ismereteinket.

Az adatgyűjtés a fentiek közül három faj esetében komolyabb tanulsággal járt. Azt korábban is tudtuk, hogy a magyar tarsza (*Isophya costata*) elterjedési területén belül a Balaton-felvidéken és a Déli-Bakonyban különösen sok az előfordulás (KENYERES & RÁCZ 2012). Ez nagyrészt arra vezethető vissza, hogy e két régióban az eredetileg a kétszikűekben gazdag löszgyepekhez és sztyeprétekhez kötődő faj potenciális élőhelyei (antropogén kaszálórétek) idővel, a tájhasználatnak köszönhetően, nagymértékben növekedtek – és ez az arány napjainkig meg is őrződött (KENYERES et al. 2017). A Balaton-felvidék és a Déli-Bakony esetében a faj markáns jelenlétében az is szerepet játszik, hogy a másodlagos élőhelyének számító kaszálórétek jelentős része a sztyeprétek fennmaradt állományaival érintkezett (KENYERES et al. 2017). Ennek megfelelően a vizsgálati periódusban a faj számos új előfordulási adatát ismerjük meg, főképp a Balaton-felvidéken, de figyelemre méltó az újonnan kimutatott állományok száma a Déli-Bakonyban – és különösen a Keleti-Bakony sztyeprétjein.

A fűrészlábú szöcskének (*Saga pedo*) több, eddig nem ismert keleti-bakonyi előfordulását találtuk meg a vizsgálati időszakban. A faj egyedei leginkább a 200 és 400 méter tengerszint feletti magasság közötti sztyeprétfoltokon, illetve szárazgyepek, alacsony növésű cserjések és nyílt sziklagyepek jó természetességű mozaikjaiban kerülnek elő (KENYERES et al. 2002, ZUNA-KRATKY et al. 2017). A nagy testű, de lassú mozgású és rejtőzködő életmódja miatt nehezen észrevehető faj esetében a jelen vizsgálatok is bebizonyították, hogy a kutatás fokozottabb intenzitása pontosabb képet ad a lokális elterjedésről.

A zavarást jól tűrő sisakos sáska (*Acrida ungarica*) – homoki gyepekhez való kötődése okán – a Bakonyvidéken és a Dunántúli-középhegységben ritka színezőelem. Az utóbbi években azonban a fajnak a vizsgálati területen (és Magyarai Máté szóbeli közlése alapján annak tágabb térségében is) egyre több előfordulási helyét ismerjük meg. Ez szintén visszavezethető az intenzívebb kutatásra, de a jelenség hátterében legalább ennyire állhatnak a faj aktív és/vagy passzív diszperzióját, állományméretének növekedését segítő klimatikus változások (szárazodó, melegedő éghajlat, a faj számára alkalmas élőhelyek területének növekedése).

Köszönetnyilvánítás: A szerző köszönetét fejezi ki Bauer Norbertnek (Magyar Természettudományi Múzeum, Budapest), Cservenka Juditnak (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Csopak) és Nagy Antalnak (Debreceni Egyetem, Debrecen) adataik rendelkezésre bocsátásáért, valamint a terepmunka során nyújtott segítségükért.

Irodalom

- CIGLIANO, M. M., BRAUN, H., EADES, D. C. & OTTE, D. (2017): Orthoptera Species File. Version 5.0/5.0. <<http://Orthoptera.SpeciesFile.org>>
- FISCHER, J., STEINLECHNER, D., ZEHR, A., PONIATOWSKI, D., FARTMANN, T., BECKMANN, A. & STETTNER, C. (2016): Die Heuschrecken Deutschlands und Nordtirols. – Quelle & Meyer Verlag, Wiebelsheim, 367 pp.
- HARZ, K. (1957): Die Geradflügler Mitteleuropas. – Veb Gustav Fischer Verlag, Jena, 494 pp.
- HARZ, K. (1975): Die Orthopteren Europas. I–II. – Dr. W. Junk N. V., The Hague, 749 pp, 939 pp.
- IORGU, I. Ş. & IORGU, E. I. (2008): Bush–crickets, crickets and grasshoppers from Moldavia (Romania). – Editura Pim, Iaşi, 294 pp.
- KENYERES Z. (2000): Adatok a Dunántúli-Középhegység egyenesszárnyú (Ensifera, Caelifera) faunájának ismeretéhez I. – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis*, 16: 93–108.
- KENYERES Z. (2006): Adatok a Dunántúli-középhegység egyenesszárnyú (Orthoptera) faunájának ismeretéhez II. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 30: 189–201.
- KENYERES Z. (2010): Adatok a Dunántúli-középhegység egyenesszárnyú (Orthoptera) faunájának ismeretéhez III. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 34: 45–58.
- KENYERES Z. (2014): Adatok a Dunántúli-középhegység egyenesszárnyú (Orthoptera) faunájának ismeretéhez IV. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 38: 47–55.
- KENYERES Z. & RÁCZ I. A. (2011): A Bakonyi Természettudományi Múzeum egyenesszárnyú (Orthoptera) gyűjteménye. – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis*, 28: 81–104.
- KENYERES Z. & RÁCZ I. A. (2012): Small scale ecological zoogeographic methods in explanation of the distribution patterns of grasshoppers. – *Articulata*, 27(1–2): 17–28.
- KENYERES Z. & RÁCZ I. A. (2013): A Bakonyvidék állatföldrajzi felosztása az egyenesszárnyúak (Orthoptera) elterjedési mintázatai alapján. – *Folia Musei historico-naturalis Bakonyiensis*, 30: 83–100.
- KENYERES, Z., BAUER, N. & RÁCZ, I. (2002): Saga pedo Pallas dans le bassin Carpatés, synthèse et nouvelles données (Orthoptera, Tettigoniidae). – *Bulletin de la Société entomologique de France*, 107(2): 149–156.
- KENYERES Z., TAKÁCS G. & BAUER N. (2017): A magyar tarsza (*Isophya costata*) a Kisalföldön és a Nyugat-magyarországi peremvidéken. (The keeled plump bush-cricket (*Isophya costata*) on the Little Hungarian Plain and the West-Hungarian Borderlands.) – *Rence*, 2: 111–122.
- KIS, B. (1960): Revision der in Rumänien vorkommenden *Isophya*-Arten (Orthoptera, Phaneropterinae). – *Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 6(3–4): 349–369.
- MAROSI S. & SOMOGYI S. (szerk.) (1990): Magyarország kistájainak katasztere I–II. – MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest, 1023 pp.
- MOLNÁR, CS., MOLNÁR, ZS., BARINA, Z., BAUER, N., BIRÓ, M., BODONCZI, L., CSATHÓ, A. I., CSIKY, J., DEÁK, J. Á., FEKETE, G., HARMOS, K., HORVÁTH, A., ISÉPY, I., JUHÁSZ, M., KÁLLAYNÉ SZERÉNYI, J., KIRÁLY, G., MAGOS, G., MÁTÉ, A., MESTERHÁZY, A., MOLNÁR, A., NAGY, J., ÓVÁRI, M., PURGER, D., SCHMIDT, D., SRAMKÓ, G., SZÉNÁSI, V., SZMORAD, F., SZOLLÁT, GY., TÓTH, T., VIDRA, T. & VIRÓK, V. (2008): Vegetation-based landscape regions of Hungary. – *Acta Botanica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 50(Suppl.): 47–58.
- PAPP J. (1968): A Bakony-hegység állatföldrajzi viszonyai. – *A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei*, 7: 251–307.
- ZUNA-KRATKY, T., LANDMANN, A., ILLICH, I., ZECHNER, L., ESSL, F., LECHNER, K., ORTNER, A., WEISSMAIR, W. & WÖSS, G. (2017): Die Heuschrecken Österreichs. – *Denisia*, 39: 419–423.

KENYERES Zoltán
H-8300 TAPOLCA, Hungary
Deák F. u. 7.
E-mail: kenyeres@acridabt.hu